

I en debattartikel i Dagens Medicin under rubriken "Efter Macchiarini – dags för etisk uppstramning" skriver ordföranden i Statens medicin-etiska råd Kjell Asplund i anslutning till Macchiarini-fallet att det finns en gråzon mellan klinisk forskning och vanlig sjukvård och nämner att rådet har ett pågående projekt som bl.a. tar upp frågan om hur ska man försäkra sig om tillräckligt informerat samtycke från patienten när det gäller nya metoder där kunskapsläget är mycket osäkert?

Det är en grov underdrift

1. att tala om "vanlig sjukvård" i samband med Macchiarini-fallet, samt
2. att ta upp frågan om huruvida patienten lämnat informerat samtycke till att vara försöks-person i ett kliniskt försök som saknar all verklighetsförankring. Var fanns försök som visade att plaströr som belagts med stamceller skulle växa samma med mänsklig vävnad? Så vitt känt har inget sådant elementärt försök gjorts före plaströrsimplantation i luftstrupe. Veterligen har ingen patient informerats om att behandlingen icke var enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Enligt SVT:s dokumentär föreföll det som den helt friska ryska kvinnan som Macchiarini opererade in en plaststrupe på hade bibringats uppfattningen att operationen var en mirakelkur. Att Macchiarini utförde operationen i Ryssland är inget hinder mot svensk jurisdiktion och åtal för grovt vållande till annans död.

Inom sjukvården finns det per definition inte "nya metoder där kunskapsläget är mycket osäkert" såsom Kjell Asplund anmärkningsvärt nog påstår.

KI:s ledning som tillät experimenterandet på patienter (nu när försök på apor anses oetiskt) har samma, om inte större, ansvar för implantationsresultaten.

Kjell Asplunds påstående att Macchiarini-fallet är "oerhört lärorikt" är en skymf mot de patienter som dödades eller vållats grov kroppsskada. Kjell Asplunds uttalande är grovt oetiskt. Rubriken på Kjell Asplunds debattartikel, "Efter Macchiarini – dags för etisk uppstramning", saknar verklighetsförankring och är avsedd att blanda bort korten för att skydda kollegerna i KI:s ledning. En uppstramning behövs: av Kjell Asplund och KI:s ledning som tillät Macchiarini att experimentera.

Fotnot

1) Statens medicin-etiska råd om informerat samtycke: Kravet att en medicinsk åtgärd skall föregås av ett informerat samtycke tillmäts stor betydelse i medicinsk etik.

2) Enligt 3 kap 1 § patientlagen skall patienten informeras om de metoder som finns för undersökning, vård och behandling samt *väsentliga risker för komplikationer och biverkningar* [min kurs]. Enligt 4 kap. 2 § samma lag får sjukvård inte ges utan patientens samtycke. Innan samtycke inhämtas ska patienten få information enligt 3 kap.

Stockholm 2016-02-04

Peter Gedin
Surbrunnsgatan 4
114 27 Stockholm
Tel. 070 570 8620